

άβλόγιαστος

— 34 —

άβολεά

συνοικῶν παρανόμως, συνήθως ἐπὶ γυναικὸς "Ανδρ. Εῦβ. (Κονίστρ.) Θήρ. Θράκ. ('Αδριανούπ. ΑΙν.) Κρήτ. Μακεδ. (Χαλκιδ.) Πάρ. Πελοπν. (Λακων. Μάν.) κ. ἄ.: 'Αβλόνητη γυναικα Κρήτ. Τὴν ἔχει ἀβλόνητη (ἐνν. τὴν γυναικα) "Ανδρ. Θήρ. Κονίστρ. Κρήτ. Μάν. κ. ἄ. || "Άσμ.

*Ποιὸς εἰδε τύφ' ἀπὸ βραδὸν καὶ ἀστρο τὸ μεσημέριον;
ποιὸς εἰδε κόρος ἀβλόνητη 'ς τοῦ πεθεροῦ νὰ μπαίνῃ:*

Λακων.

*Φτύστε με καὶ φουβώστε με | καὶ φουβωμένη πέστε με,
ποῦ 'ρθα 'ς τὸ σπίτι ἀβλόνητη | χωρὶς κονδάρο καὶ παττᾶ,
χωρὶς κάμψα δικολογμὰ*

(φουβώτω = προσβάλλω, ἀτιμάζω. δικολογμὰ = συγγενεῖς) Μάν. Συνών. ἀστεφάνωτος.

Β) Μεταφ. 1) 'Ο καταναλισκόμενος ταχύτερον παρ' ὅτι ἐνόμιζε τις, συνήθως ἐπὶ τροφίμων (χυρίως ὁ μὴ εὐλογημένος καὶ ἐντεῦθεν ταχέως ἐκλείτων) Πόντ. (Κερασ. Χαλδ. κ. ἄ.): "Ἀλας - βούτορον - φωμὶν ἀνευλόστον (βούτορον = βούτυρον) Κερασ. Χαλδ. 2) 'Ο μὴ δυνάμενος νὰ ἔχῃ περισσεύματα χρημάτων καὶ τροφῶν ἀφθονίαν, ὁ μόλις κατορθῶν νὰ ζῇ Κύπρ. 3) 'Ο μὴ παρέχων ὡφέλειαν, ἀνωφελῆς Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.): 'Ανευλόγετος παιδίν Τραπ. Χαλδ. Ντ' ἀνευλόστος ἀθρωπος είσαι! (ντό = τί, πόσον) Τραπ. Χαλδ. 'Ανευλόγετε ντ' ἐγένοντο! (ἀνευλόγητος ποῦ ἔγινες! 'Εκ συμφύρ. δύο φρ., ἢ ἀνευλόγετε! καὶ ἀνευλόγητος ντ' ἐγένοντο!) Κοτύωρ. 4) 'Ανύκανος, ἀδέξιος, ἀνεπιτήδειος Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. Σάντ. Χαλδ. κ.ἄ.): 'Ανευλόστος ἀρθετος Κοτύωρ. Χαλδ. Παιδίν ἀνευλόστον Τραπ. Χαλδ.

άβλόγιαστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀβλόγιαστος Μακεδ. 'Εκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ φ. βλογιάζω.

'Ο μὴ προσβληθεὶς ὑπὸ τῆς νόσου εὐλογίας. Συνών. ἀβράσωτος.

άβλογκα ή, ἀγν. τόπ.

'Αγνώστου ἐτύμου.

Τὸ φυτὸν φάμνος ή καθαρικὴ (*Thamnus cathartica*), θάμνος τοῦ γένους φάμνου, τῆς τάξεως τῶν βατραχιῶδῶν (*Ranunculaceae*), τῆς δημάδους οἰκογενείας τῶν ἀγκαθιῶν, παράγον σπέρματα βαφικὰ καὶ φαρμακευτικά. Συνών. λευκαγκαθεά, σπυράκι. [**]

άβοήθητος ἐπίθ. Κρήτ. Πελοπν. ('Αρκαδ.) κ.ἄ.—**Λεξ.** Λάουνδ. Περιδ. ἀβοήθητος Εῦβ. (Κονίστρ. κ.ἄ.) ἀβοήθητε Τσακων. ἀβοήθιστος Νάξ. ('Απύρανθ.)

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀβοήθητος. Τὸ ἀβοήθιστος κατ' ἀναλογ. τῶν εἰς -ιστος τῶν παραγομένων ἐκ τῶν εἰς -ιζω φ.

'Ο στερούμενος βοηθείας, ὁ μὴ ἔχων ὑποστήριξιν ἐνθ' ἀν.: Τὸν ἀφησα ἀβοήθητο τὸν καημένο! (ἀνευ ὑλικῆς ή ἡθικῆς ὑποστηρίξεως) 'Αρκαδ. 'Αφητε ἀβοήθητε τὸ θύλε σι (ἀφησε ἀβοήθητον τὸν φίλον του) Τσακων. Συνών. ἀβόηθος.

άβοληθος ἐπίθ. Λεξ. Λάουνδ. ἀβόηθος ΙΓρυπάρ. Σχαραβ. 120.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀβόηθος. Ίδ. ΓΧατζιδ. ἐν Αθηνᾶ 28 (1916) Λεξιογρ. Αρχ. 21.

'Ο στερούμενος βοηθείας, ὁ μὴ ἔχων βοηθόν, ἀβοήθητος ἐνθ' ἀν.: Ποίημ.

*Καὶ χαρίσματα χαρίζει 'ς τὰ φτωχά της
καὶ 'ς τὸ βρέφος της τὸ ἀβόηθο μέσον 'ς τὴν κούνια
ἄλλο φόρεμα γὰρ ὅταν θὰ μεγαλώσῃ*

ΙΓρυπάρ. ἐνθ' ἀν. Συνών. ἀβοήθητος.

άβδι τό, Κεφαλλ.

'Αγνώστου ἐτύμου.

Σφαῖρα ἐλαστικὴ εὐχρηστος εἰς παιδιάς: Παιζω τὸ ἀβδί. Τὸν ἐπέταξε 'ς τὴν ἄκομα σὰν ἀβδί. || Φρ. Εἶναι σὰν ἀβδί (ἐπὶ τοῦ εὐτραφοῦ). Τὸν κυλάνε σὰν ἀβδί (ἐπὶ ἀνθρώπου ἀβούλου, τὸν ὃποιον ἔκαστος μεταχειρίζεται ὅπως θέλει). Πρ. ἀβόριο.

άβδιστα ἐπίρρ. Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀβδιστος.

'Ανευ βοῆς, ἀνευ θορύβου, μετὰ σιγῆς: Φρ. παροιμ. 'Η ἀρχοντικὰ καὶ ὁ βῆχας δὲ περιοῦν ἀβδιστα (δὲν δύναται ν' ἀποχρυβῆ ὁ πλοῦτος καὶ ὁ βῆξ).

άβδιστος ἐπίθ. Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. ἀβόητος Λεξ. Ήπιτ.

'Εκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ φ. βοήτω. Τὸ ἀβόητος ἐκ τοῦ βοῶ.

'Ο ἀνευ βοῆς, ἀνευ θορύβου, σιγανός: Φρ. παροιμ. 'Αβδιστος γάμος δὲ γίνεται.

άβολα ἐπίρρ. σύνηθ. ἀβούλα βόρ. ίδιωμ. ἀνάβολα Βιθυν. Κύθηρ. Τσακων. κ. ἄ. ἀνάβοντα Ήπ. (Ζαγόρ.) κ. ἄ. ἀνάσβολα Ζάκ. Κεφαλλ. ἀνάσβοντα Θράκ. (ΑΙν.) Σάμ. ἀνέβολα Πελοπν. (Γύθ. Λακων. Μάν.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀβολος. Διὰ τοὺς μετὰ τοῦ ἀνα- ἀνετόπ. ίδ. ἀ- στερητ. Ιδ. Τὸ ἀνάβολα καὶ παρὰ Γερμ.

1) Οὐχὶ εὐθέτως, οὐχὶ κανονικῶς, ἀλλ' ἀδεξίως, κακῶς σύνηθ.: Εἶναι ἀβολα τὸ σπίτι (παράμερα, μακρὰν τῆς ὁδοῦ, δηλ. οἰκία, εἰς τὴν ὅποιαν διὰ νὰ φθάσῃ τις πρέπει νὰ παρεκκλίνῃ τῆς συνήθους ὁδοῦ) σύνηθ. Μοῦ εἶναι ἀβολα τὸ χωράφι Μῆλ. Μδοχιπι ἀνάβοντα Ζαγόρ. Θά σ' φαίνεται ἀβολα δῶ (ἥτοι οὐχὶ εὐχάριστος ή ἐνταῦθα διαμονή) Τῆν. Μοῦ ωρχεται ἀνάσβολα Ζάκ. 'Ανάσβοντα κάθονται (δηλ. οὐχὶ ἀνέτως) ΑΙν. 'Ανάσβοντα ἀρχισα τὴ δ' λειά μ' αὐτόθ. Μοῦ ἔρχεται ἀνάβολα Κύθηρ. 2) Οὐχὶ κατ' εὐχήν, ἀλλ' ἀντιξόως σύνηθ.: Μοῦ ωρθανε ἀβολα τὰ πρόματα σύνηθ. 'Ηρθαν τὰ πρόματα ἀνάσβοντα Σάμ. || Φρ. Εἶναι ἀβολά τον (δυσκολεύεται) Σῦρ. (Ἐρμούπ.) Συνών. ἀβόλετα 2, ἀνάποδα, ἀντίθ. βολικά.

άβολεά ή, ἀβολέα Κύθηρ. ἀβολεὰ Κρήτ. Κυκλ. (Σῦρ. κ.ἄ.) ἀσβολεὰ Θήρ. Κρήτ. Παξ. ἀσβοντεὰ Ήπ. ἀσβολὲ Ικαρ. ἀναβολεὰ Πελοπν. κ. ἄ. ἀναβοντεὰ Ήπ. ἀνασβολεὰ Κεφαλλ. ἀνασβοντεὰ Ήπ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀβολος. Ή λ. καὶ παρὰ Βλάχ. Τὸ ἀναβολεὰ καὶ παρὰ Σομ.

1) 'Η οὐχὶ κατ' εὐχήν πρόοδος ὑποθέσεώς τινος, ἀντίξοος περίστασις, ἀτυχία (εἰς τὴν σημασιολογικὴν ταύτην ἔξελιξιν συνετέλεσε καὶ τὸ ἐπίρρ. ἀβολα, ὁ ίδ.) Ήπ. Κρήτ. Κυκλ. (Σῦρ. κ.ἄ.): 'Η δουλειὰ μοῦ ησθε μὲ ἀβολεὰ Σῦρ. Μοῦ τυχε μὲ ἀσβολεὰ Κρήτ. || Γνωμ.

Τοῦ κοριτσοῦ ή ἀδρασκελεὰ | τρεῖς χρόνους εἰν' ἀναβολεὰ

